

Justitiedepartementet
Grundlagsenheten

Angående betänkandet Handlingsoffentlighet och handlingar som inhämtas genom straffprocessuella tvångsmedel (SOU 2024:79)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerad remiss.

Ekobrottsmyndigheten välkomnar och ställer sig bakom förslaget om undantag från allmänna handlingars offentlighet i tryckfrihetsförordningen för elektroniska informationsbärare som tas i beslag eller som påträffas vid husrannsakan och kopieras. Ett genomförande av förslaget bedöms vara positivt för en effektiv brottsbekämpning samtidigt som det stärker skyddet för enskildas integritet.

Ekobrottsmyndigheten instämmer i bedömningen att vad som tillförts dokumentationen i en förundersökning är en tillräckligt tydlig rättslig gräns mellan allmän och inte allmän handling och att det är positivt att restinformation därigenom undantas från att vara allmänna handlingar. Tillgången till elektroniskt lagrad information är ofta avgörande för den brottsutredande verksamheten och arbetet förutsätter att information eftersöks och inhämtas brett. När informationen granskas väljs det ut som bedöms vara relevant att analysera närmare. Bedömningen av fördelarna i förhållande till nackdelarna med en begränsning av handlingsoffentligheten är väl avvägd.

Ekobrottsmyndigheten anser, till skillnad från utredningen, att det också bör införas ett motsvarande undantag för genomsökning på distans enligt vad som utvecklas nedan.

8.3 Genomsökning på distans

Samma skäl som anförts för undantaget för vilka handlingar som ska betraktas som allmänna vid beslag och husrannsakan (avsnitt 7.5.2 och 7.5.3) gör sig gällande vid genomsökning på distans. Även om inhämtningen vid genomsökning på distans som utredningen påpekar är mer riktad än vid beslag eller husrannsakan kan det vara fråga om mycket stora informationsmängder. Att inhämtningen är riktad innebär ofta att den är begränsad till en viss applikation eller molntjänst. Det innebär dock normalt inte att den är inriktad på vissa handlingar som finns i applikationen. Vid en genomsökning av till exempel ett mejlkonto kan samtliga mejl som vid tillfället finns på kontot behöva kopieras i syfte att säkerställa tillgången till meddelanden som talar såväl för som emot den misstänkte. Det förekommer inte sällan att det påstås i efterhand att det vid ett visst tillfälle funnits information som

missats vid genomsökningen. Ekobrottsmyndigheten behöver därför ha tillgång till en tillförlitlig kopia som det inte har varit möjligt att påverka eller förvanska. På samma sätt som spegelkopiering vid beslag görs därför ofta en tvångsmedelskopia vid genomsökning på distans.

Det kan också vara svårt att göra en sållning av materialet under tiden genomsökningen pågår. Till exempel kan den vars molntjänster genomsöks ha namngett filer på ett sätt som försvårar identifieringen av det eftersökta. Materialet kan också riskera att förstöras eller låsas genom säkerhetsfunktioner som kan finnas installerade. Även om genomsökning av t.ex. bokföringsmaterial kan begränsas till vissa år och vissa typer av filer innebär sådana riktade inhämtningar i praktiken att tillgången till informationen och möjligheten till bearbetning av den begränsas.

Även en riktad inhämtning som omfattar endast en applikation kan alltså generera stora mängder information som inte är intressant för utredningen på samma sätt som vid beslag av en dator eller en mobiltelefon. Det är vidare Ekobrottsmyndighetens bedömning att mer och mer information kommer att lagras externt och allt mindre lokalt i informationsbärare samt att behovet av bred informationsinhämtning via genomsökning på distans kommer att öka. Dessutom genomförs ofta redan i dag genomsökning på distans som ett komplement till ett beslag av till exempel en mobiltelefon eftersom alltmer information finns lagrad i olika molntjänster.

Det av utredningen föreslagna alternativet till ett undantag som innebär att uppenbar restinformation efter hand kan gallras bort från fortsatt förvaring hos myndigheten även om förundersökning pågår är inte möjligt utifrån vad som anförts om behovet av en speglad kopia, det vill säga en tekniskt odelbar enhet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Rikard Jermsten. I den slutliga handläggningen har rättschefen Susanne Södersten och verksarkivarien Sarah Mared deltagit. Verksjuristen Helena Lif har varit föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Expedition till
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Ju.L6@regeringskansliet.se
ju.da@regeringskansliet.se